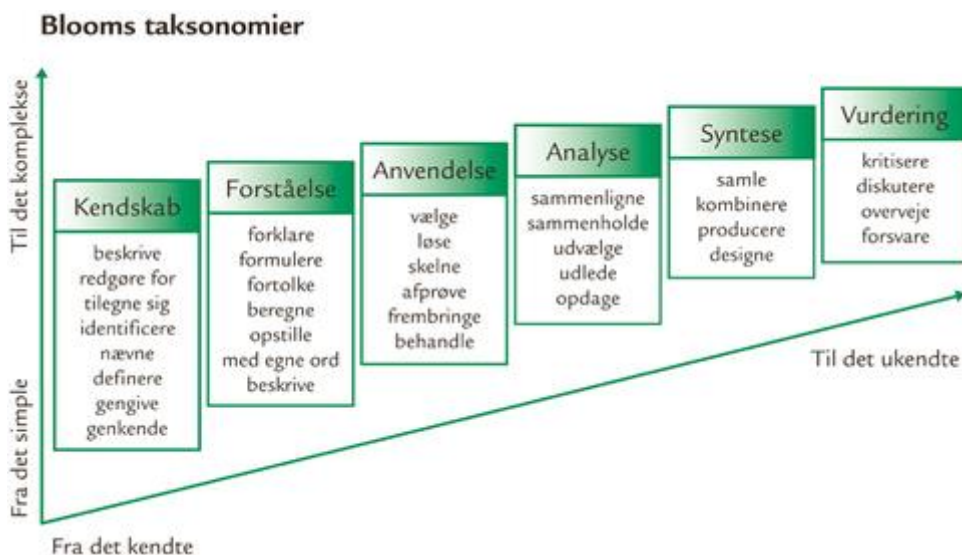

Blooms taksonomi

Mange videnskaber benytter sig af lignende systemer. Grammatik fx arbejder med begreber som ordklasser og sætningsled i beskrivelsen af sprogets opbygning.

I 1950'erne udviklede den amerikanske pædagog Benjamin Bloom en taksonomi over undervisningsmål. Han stillede et system op, som kategoriserede sværhedsgraderne af de spørgsmål, som al undervisning bygger på, for at elever kan opnå en erkendelse og tilegne sig en viden, som de kan anvende.

Her er vist en oversigt over Blooms taksonomi

Som det fremgår af figuren, består taksonomien af 6 trin, som angiver en stigende sværhedsgrad. Inden for hvert trin er anført nogle nøgleord, som afspejler det, man kan gøre, hvis man vil opfylde trinnets mål.

Ethvert trin i taksonomien indeholder samtidigt alle underordnede trin. Man kan fx ikke foretage en vurdering uden at have den nødvendige viden inden for området. Det svarer til hundens taksonomi. For at kunne definere en race, må man kende arten, som igen kræver, at man kender slægten osv. I forbindelse med Blooms taksonomi kan man altså påstå, at en vurdering er bygget på en syntese, som er bygget på en analyse, som er bygget på en anvendelse, som er bygget på en forståelse, som er bygget på en viden.

Trinene kan beskrives således:

Note

1. Kendskab: Man skal kunne genkende og gengive stoffet. Man forlanger ikke, at man forstår stoffet, men man skal kunne genfortælle det. Kravet til viden kan naturligvis være mere eller mindre omfattende og mere eller mindre detaljeret.
2. Forståelse: Forståelse stiller udover ovennævnte krav om viden også krav om, at man med egne ord og eksempler kan forklare stoffet, fx forklare anvendelsen af metoder.
3. Anvendelse: På dette niveau er det ikke nok at kunne forklare. Man skal kunne demonstrere, at man kan bruge den viden, man har tilegnet sig ved at benytte generelle teorier og metoder i konkrete nye situationer.
4. Analyse: En analyse indebærer, at man skal kunne nedbryde en helhed i elementer med henblik på afdækning af relationen mellem enkeltdele og en nærmere undersøgelse.
5. Syntese: Syntese er det stik modsatte af analyse, idet man ud fra elementer skal kunne danne helheder. Man skal kunne kombinere og se sammenhæng i tingene.
6. Vurdering: Ved vurdering skal man kunne afveje og bedømme, i hvilket omfang fx løsningsforslag på problemerne er gode eller dårlige. Man skal kunne bedømme forskellige alternativer ud fra fx eksterne og interne vurderingskriterier.

Blooms taksonomi i praksis: Nøgleord

I erkendelse af, at overgangene mellem trinene er flydende, opereres der ofte kun med tre trin, redegørelse, analyse og vurdering. I de fleste problemformuleringer i almen studieforbereelse vil du skulle arbejde med alle tre niveauer, og det er meget vigtigt, at du er bevidst om, på hvilket niveau du på et hvilket som helst tidspunkt arbejder på.

At arbejde på denne måde kan bl.a. læres ved systematisk øvelse, og da ethvert trin i taksonomien også indeholder de underordnede trin, er det naturligt at starte med redegørelsen.

Redegørelse

- er ikke genfortælling
- er reproducerende, men
- på baggrund af en udvælgelse foretaget af dig
- skelner mellem væsentligt og uvæsentligt og
- stiller hvad-spørgsmål

Nu er det de to højere niveauer analyse og vurdering, der skal på plads. I boksen er de to niveauer delt op i deres bestanddele og derigennem nøjere forklaret.

Analyse

- er opsplitting i bestanddele, fx en tekst
- er gruppering af bestanddelene
- er påvisning af sammenhænge
- er afdækning af strukturer eller årsagssammenhænge
- er bearbejdning af viden
- stiller hvordan-spørgsmål

Vurdering

- er en selvstændig stillingtagen
- er at stille synspunkter op over for hinanden
- er at overveje for og imod
- er at sætte et emne i relation til andre synsvinkler og sammenhænge
- er at reflektere over sit emne
- stiller hvordan- og hvorfor-spørgsmål

Det centrale ved en analyse er – sådan lidt abstrakt udtrykt – at man skal kunne nedbryde en helhed i de elementer, som helheden er sammensat af, at man skal kunne afdække relationen mellem disse enkeltdele (eller måske blot de vigtigste af dem) og få dem nærmere undersøgt.

Når man i denne sammenhæng vurderer, skal man kunne afveje og bedømme fx forskellige løsningsforslag eller forskellige udviklingsmuligheder. Alternativer skal kunne bedømmes ud fra fastlagte vurderingskriterier. Det er ordet "fastlagte", du skal have fat i. Altså ikke tilfældige synspunkter uden argumentation, men bedømmelse ud fra bestemte kriterier. De kan være interne i forhold til en problemstilling, men det kan også være nogle eksterne, man vælger at hente ind fra en anden sammenhæng.